

اثربخشی طرحواره درمانی بر دانش آموزان استعداد درخشان مبتلا به افسرده خوئی

زهره هاشمی^۱ (استادیار روانشناسی دانشگاه مراغه)

چکیده

یکی از روش‌های اثربخش کنترل اختلالات مزمن خلقی طرحواره درمانی است، باید توجه داشت که به سلامت روانشناختی دانش آموزان استعداد درخشان به دلیل موارد درسی دشوارتر، رقابت با دانش آموزان تیزهوش، وجود انتظارات تحصیلی بالاتر و به عبارت دیگر، دشوارتر بودن موقعیت تحصیلی باید توجه شود. یکی از مشکلات عمده که تأثیر بازدارنده و مهم بر کارآمدی و پویایی دارد و از شکل‌گیری سالم هویت و نیز شکوفایی استعدادهای و قوای فکری و عاطفی در آنان جلوگیری می‌کند مشکلات افسردگی و اضطراب در این دانش آموزان است بنابراین پرداختن به روش‌های کاهش این مشکلات دارای اهمیت اساسی است. هدف پژوهش حاضر بررسی اثربخشی طرحواره درمانی بر دانش آموزان استعداد درخشان مبتلا به افسرده خوئی بود. فرضیه‌های این پژوهش در چارچوب طرح تجربی تک‌موردی با استفاده از طرح خطوط پایه چندگانه‌ی پلکانی طی ۱۶ جلسه بر روی ۴ دانش آموز استعداد درخشان مراغه (دبیرستان شهید بهشتی) به صورت نمونه‌گیری هدفمند مورد بررسی قرار گرفت. از پرسشنامه‌های طرح‌واره‌ی یانگ و افسردگی بک استفاده شد. طرحواره درمانی به صورت فردی اجرا شد. پرسشنامه‌ها در خط پایه، انتهای درمان و پیگیری یک و سه ماهه تکمیل شدند. برای تجزیه و تحلیل داده‌ها از تحلیل نموداری و ترسیم و از شاخص درصد بهبودی استفاده شد. درمان تغییرات معنادار و قابل توجهی در کاهش علائم دانش آموزان ایجاد کرد. به عنوان نتیجه‌گیری میتوان گفت طرحواره درمانی از روش‌های موثر در کاهش علائم افسرده خوئی در دانش آموزان استعداد درخشان است.

کلید واژه‌ها: طرحواره درمانی، اختلال افسرده خوئی و دانش آموزان استعداد درخشان

مقدمه

اختلال افسردگی مزمن به ویژه اصطلاح افسرده خوئی نوعی اختلال خلقی است و به معنی سرشت بیمارگون است. برخلاف مزمن بودن این اختلال نشانه‌های اختلال افسردگی مزمن برای مدت طولانی دوام می‌یابند، اما شدت و ابعاد علائم بالینی بیمار به گونه‌ای نیست که بتوان تشخیص اختلال افسردگی اساسی را

^۱ zhashemi1320@gmail.com نویسندهٔ مسئول، ایمیل